

A Gonseth fiú esete a bibliográfiával

A búbajos amerikai egyetemi városka, Dusty City népszerű főkönyvtárosa, Hunkey úr napfényes hangulatban háromszoros kézszorítással köszöntötte kezében két kötettel berontó ifjú munkatársát, Gonseth urat.

– Szerbusz, koma! Tán a ma érkezett könyveket szorongatod?

– Úgy, biza! Nézd csak, főnök, milyen izgalmas! Egyiket a nagy filozófus írta, Bertrand Russell, a másikat meg a jeles író, Joseph Heller, mégis mind a kettő a szolgálati szabályzaytól szól. Russell szerint a hadsereg borbélyja belegárgyult, hogy nem tudta betartani a szabályzatot, amely szerint "a hadseregben szolgáló borbély köteles megborotválgni minden katonát, aki nem maga borotválkozik, de nem borotválhat meg egyetlen katonát sem, aki maga borotválkozik". Heller meg az örült katonáról ír, akit a szabályzat szerint le kell szerelni, ha kéri; de ha tényleg kéri, akkor már nem szabad leszerelni, mert aki ki akar maradni a háborúból, az nem is örült.

– Dörzsölt koma mind a kettő" De hisz nélkülük is tudjuk, hogy a sereg hadiállapotban van a logikával. Jó, hogy a mi foglalkozásunkban nincsenek ilyen csapdák... Hanem ide figyelj, koma! Volna egy szép feladat számodra. Százakra rúg immár a könyvtárunk birtokában lévő bibliográfiák száma. Csinálj róluk egy kis bibliográfiát!

– Nagy ötlet, főnök! Hozzá is látok tüstént. Hanem annyit előre is leszögezek, hogy nagyon a begyemben van egyik-másik bibliográfus, aki nem átallja saját könyvecskéjét is feltüntetni ugyanabban a saját könyvecskéjében. Az ilyen egoista pasas bibliográfiáját büntetésből legszívesebben kihagynám a bibliográfiák bibliográfiájából.

Csönd támadt. Kis idő múltán Hunkey megszólalt:

– Legyen úgy, koma! De a rendes, szerény bibliográfiák, amelyek nem sorolják fel önmagukat, mind benne legyenek!

Ebben maradtak. Másnap Gonseth bánatos képpel óvakodott be principálisának irodájába.

– Feladom, főnök! Először fordul elő velem, hogy nem tudom teljesíteni a megbízást. Ma reggel már az ügyeletre is benéztem a General Poolts Mental Care Centerben. Azt mondta a doki, kutya bajom, ha nem próbálom megoldani a megoldhatatlant...

– Ne is törődj vele, koma! Épp most olvastam egy másik klasszikusnál, hogy ami nem megy, azt ne erőltessük...

A Russell-féle antinómia és a 22-es csapdája után így született meg – és került be a szakirodalomba – a *Gonseth-féle paradoxon*.

Csákány Béla